
Kongresa Kuriero de la 93-a Universala Kongreso de Esperanto, Roterdamo 2008

La flua Esperanto de la vicurbestrino

Pli ol 200 kongresanoj estis invititaj al akcepto ĉe la urbodomo, en jaŭdo vespere. La vicurbestro de Rotterdam, s-ino Jantine Kriens, surprizis la gastojn per preskaŭ perfekta parolado tute en Esperanto, en kiu, interalie, ŝi reliefigis kiel en 2009 Rotterdam estos Eŭropa Ĉefurbo por la Junularo, kaj kial en urbo kun etne tiom varia loĝantaro oni forte sentas la lingvan problemon, tiel ke oni havas grandan planon por instruo de lingvoj al lernejoj infanoj. Ŝi finis per promeso lerni Esperanton ĉe sia pensiĝo, sed plejmulto el la ĉeestantoj forte supozis, laŭ la kvalito de ŝia parolado, ke ŝi tion jam (eble kaŝe) entreprenis.

Post reciproka saluto de Probal Dasgupta, prezidanto de UEA, prenis la parolon Aleksander Sosna, vicurbestro de Bjalistoko, loko de la venontjara UK kaj naskiĝurbo de Ludoviko Zamenhof.

Li tre efike bildigis la fortan deziron de la tiulokaj polaj aŭtoritatoj, gastigi en sia urbo grandan kaj sukcesan kongreson, kiu samtempe reprezentu la nedisigeblan ligon inter nia movado kaj la urbo Bjalistoko, kie antaŭ 150 jaroj Zamenhof konceptis kaj ekverkis ideon, kiu rapide fariĝis realo.

UEA centjara: alternativaj estontecoj

Humphrey Tonkin pretigis la ĉi-sekvajn diskutopunktojn por la kunsido UEA Centjara 2, kiu okazos en salono Hodler vendredon je 12h30. Bonvolu partopreni la kunsidon kaj kontribui viajn opiniojn en la diskutaj grupoj, kiuj okazos post la enkonduka parolado de d-ro Tonkin kaj la rimarkoj de aliaj podianoj.

Hector Hodler fondis Universalan Esperanto-Asocion tute juna (li havis 21 jarojn), kaj responde al la bezonoj de tiu epoko. Pasis cent jaroj. Kvankam la monda situacio kaj la teknikaj eblecoj profunde ŝanĝiĝis kaj plue ŝanĝiĝos, la baza aliro al la laboro ne ŝanĝiĝis kun sama rapideco: UEA restas organizaĵo kiu vivas ĉefe per enspezado de kotizoj kaj per liverado de servoj al la membroj. Kiun estontecon havu UEA kaj kiuj estas la ĉefaj bariloj al tiu estonteco?

Asocio subtenata de siaj membroj, sed kun pli vasta gamo de servoj, aŭ pli efikaj servoj?

Asocio dediĉita al la disvastigo (kaj lernigo?) de Esperanto, kies servoj ekzistu ĉefe por enspezigi la rimedojn bezonatajn por tiu disvastigo? Asocio kun detala kaj specifa politiko rilate lingvan diskriminacion, lingvan egalecon, lingvaj rajtojn k.s., kiu trovu sian rolon inter la aliaj diversaj neregistaraj organizaĵoj?

Tegmenta asocio kun filioj en la diversaj landoj (kontraste al la nunaj sendependaj landaj asocioj)?

Asocio, kiu vivas ĉefe per kampanjoj ligitaj al specifaj celoj, por kiuj oni kolektas monon, kaj surbaze de kiuj oni antaŭenigas kaj disvastigas Esperanton?

Asocio dediĉita al la Esperanto-kulturo, kun servoj kaj agadoj, kiuj ĉefe emfazas la plifortigon de la Esperanto-kulturo kaj Esperanto-movado, kaj donas proporcie malpli da atento al disvastigo kaj lernigo?

Inter tiuj diversaj eblecoj (kaj kombinoj de eblecoj), kiun estontan rolon havas la revuo kaj la kongresoj?

Ĉu la revuo restu esence tia, kia ĝi estas, aŭ fariĝu unu elemento en komunika strategio de UEA, kiu inkluzivas rete bazitajn iniciatojn k.s.?

Ĉu la kongresoj restu esence tiaj, kiaj ili estas, aŭ fariĝu festivaloj de la Esperanto-socio kaj Esperanto-kulturo?

Kunvenaj raportoj

ISAE – Internacia Scienca Asocio Esperantista.

La sciencamikoj kunvenis en ĵaŭdo, en la atenta ĉeesto de pluraj kongresanoj. Prof. Rüdiger Sachs gvidis la kunsidon, enkonduke klarigante ke ĝi bonvenigas ĉiujn E-parolantojn kiuj amas la sciencon kaj volas subteni la aplikon de nia lingvo en tiu larĝa kaj grava kampo. Por substreki la vastan diversecon de la temoj pri kiuj oni povas verki en *Scienca Revuo*, la trimonata organo de ISAE kiun li mem redaktas, eldonas kaj distribuas, d-ro Sachs reviziis unu el la lastaj kajeroj kaj alvokis la homojn verki artikolojn, aboni la revuon, legi kaj utiligi ĝin. Sialflanke, la ĝenerala sekretario de ISAE kaj estrarano de UEA José Antonio Vergara parolis pri la necesoj renovigi la tradician sintenon pri la ĝenerala temo Esperanto en la scienco (ekz. per aktiva engaĝiĝo en Vikipedio), krei la kondiĉojn por fari alireblan riĉan heredaĵon per ĝia enretigo, kaj ligi tiun heredaĵon al la strebado por lingvaj homaj rajtoj (ekz. scienca edukado per la gepatra lingvo al infanoj de lingvokomunumoj minacataj de la nuna lingva ordo). Oni starigis reton de kunlaborantoj por pridiskuti ĉi tiujn iniciatojn kaj proponi manierojn konkretigi ilin.

MEL – Muzika Esperanto-Ligo, jarkunvenis mardon la 22-an de julio de 14h00 ĝis 15h00 kun pli ol 20 homoj. La daŭra prezidanto estas Alan Bishop, la daŭra sekretariino estas Jennifer Bishop, la redaktoro estas Jesuo de las Heras, kaj komitataj membroj estas Ian Fantom kaj Pavla Dvořáková. Dum la ĝenerala diskuto, ni ricevis kelkajn informojn de diversaj muzikistoj tie, kaj ankaŭ ideojn pri la kreskado de informoj pri muzikaj aktivoj en Esperantujo. Ekzempleroj de nia organo *Muziko* estis disdonitaj, kaj ni diskutis la retan disvolvigon de MEL. Se iu deziras aliĝi al MEL, por ricevi numerojn de *Muziko* enhavantajn informojn kaj muzikaĵojn, bv. rete kontakti <Jennifer.Bishop@education.monash.edu.au>. Estas kotizo de kvin eŭroj, pagebla per la UEA-konto melx-y.

LIBE, Ligo Internacia de Blindaj Esperantistoj, kunvenis mardon matene en salono Faulhaber, arigante dudek du homojn el dek landoj. Post la sukcesa informado en la Movada Foiro, nun eblis raporti pri la tre bone organizita 74-a kongreso (IKBE) ĵus okazinta en Premantura, Kroatio. Tie plej ĝojigis ke LIBE fariĝis aliĝinta asocio en EBU, la Eŭropa Blindul-Unuiĝo, kiun atingon ni dankas al Arvo Karvinen. István Kabók KN 679 komentis ke antaŭjuĝojn (Dia puno) blinduloj suferas ankaŭ grandurbe, sed ke per socia engaĝiĝo plus vizito de fremdlandaj esperantistoj eblas akiri rekonon. Ni menciis ke nur po unu kasedo disponeblas de la voĉlegata *Jubileanto* kaj ke, se eble, jam komence de 2009 ni ŝatus transiri de kaseda al kompaktdiska versio de *Esperanto* kaj *Monato*, se la kopieja kosto ne superos la nunan. Neniu malakceptis. Nur por kelkaj la organizantoj bezonis aranĝi ekskurson. (En merkredo ni sesope vizitis la Utreĥtan muzon “De muzikskatolo ĝis stratgardo”.) Fine de la kunsido Stano Marček

mem aperis por akcenti sian eldonon de sia voĉaj kidoj de interalie la fabeloj de Andersen (unua volumo) kaj de la fratoj Grimm, akireblaj en la libroservo. Li ankaŭ volonte rajtigis kompletigi la jam al LIBE donitajn materialojn el sia rektmetoda lernolibro per la Esperantaj gramatikaj klarigoj.

Akcepto por la Patronoj de TEJO okazis lundon je 17h00 en salono Faulhaber. TEJO-Patronoj estas inter la plej fidelaj subtenantoj de la junulara sekcio de UEA: ili regule ideoj kaj finance subtenas la organizaĵon. Kiel tradicie TEJO profitis de ilia multnombra ĉeesto dum UK por bonvenigi ilin en aparta akcepto. En agrabla etoso okazis viglaj babilado kaj diskutoj pri pasinteco, nuneco kaj estonteco de TEJO inter la Patronoj kaj la reprezentantoj de TEJO – Gregor Hinker, TEJO-prezidanto, Marcos Cramer, redaktoro de la organo *TEJO-Tutmondo*, kaj Julia Noe, TEJO-volontulino. Ankaŭ en vendredo ricevblos informoj pri TEJO kaj pri la eblo fariĝi TEJO-Patrono, ĉe la TEJO-budo en la kongreseja halo.

Subkomitato kulturo kaj kongresoj. La Belartaj Konkursoj estis unu el la plej interesaj temoj de diskuto de la subkomitato pri kulturo kaj kongresoj. La rapideco de la nuna tekniko estas tia, ke necesos eksperimenti pri proponoj de premioj pri muziko en alia maniero ol la regularo pensis, ĉar ne plu ekzistas verkoj kiuj ne estas jam publikigitaj interrete aŭ en alia maniero. La subkomitato ankaŭ diskutis pri la graveco de teatro por kongresoj, kaj pri manieroj evolui la programojn de kongresoj.

Vendrede matene la Komitato de UEA ricevos resumon de rekomendoj el la subkomitata kunsido, kiun gvidis Michela Lipari kun la ĉeesto de estrarano Claude Nourmont.

Subkomitato faka kaj scienca agado. El trideko da partoprenantoj en la subkomitato pri faka kaj scienca agado, mallonga sinprezento montris, ke preskaŭ same multaj fakaj asocioj estas reprezentitaj kiel nombro da ĉeestantoj. Diskuto temis pri ebleco de kunlaboro aŭ interŝanĝo de spertoj inter fakaj asocioj kun malsamaj fakoj, sed ankaŭ pri penso de komunaj aranĝoj de fakaj asocioj kun tute malsamaj temoj. Eventuale du aŭ pluraj fakaj asocioj povus kune aranĝi konferencon, por kiu unu el la asocioj sola ne estus sufiĉe granda. La kunsidon gvidis Ulrich Lins, kun ĉeesto de la estrarano José Vergara, kiu resumos la rekomendojn por transdono al al Komitato de UEA en vendredo.

Subkomitato edukado. Edukado estis diskutata en pluraj lokoj samtempe en la kongresa mardo, ĉar estis la Tago de la Lernejo, kaj la tempo por diskuto estis tro mallonga. La subkomitato diskutis pri sistemoj de ekzamenoj, kiuj ŝanĝiĝas kaj per tio donas taskojn de novaj specoj al la Esperanto-organizaĵoj. Estis du gvidantoj de la kunsido, Mireille Grosjean kaj Atilio Orellana Rojas, kiuj resumos la rekomendojn de la kunsido por la Komitato vendredon matene.

Katalin Kováts – impona triumfo de Van Gogh-prelego

Kiam mi ĵus abonis *Kontakto*-n ĉe la TEJO-budo kaj levis la kapon, mi ekvidis grandegan homamason malantaŭe kaj demandis al la deĵoranto, kio okazas tie. Ŝi ne sciis, sed en mia kapo lumiĝis alarmsignalo: ĉu tie, en la malgranda salono Piron, okazos la prelego pri Van Gogh? Tuj mi aliris homojn en la vico por informiĝi, kaj mia timo estis pravigita, ili ja atendis ĝuste tiun prelegon. Kion fari? Pli bone enviciĝi kaj esperi, ke restos iu sidloko libera. La espero restis ĝis kiam mi transiris la sojlon de la salono. Ne unu seĝo restis libera, ĉie staris aŭ iris homoj: same en la centra kiel en la flankaj pasejoj, kaj daŭre envenis aliaj tra la tri pordoj.

Kio okazos? Feliĉe evidentiĝis, ke la salono Hodler estis libera, kaj oni asertis, ke ne estos komputila problemo. Katalin Kováts petis min transporti la komputilon, kies baterio estis preskaŭ malplena. Dum aliaj zorgis pri la cetera materialo, kun la komputilo enbrake mi kuris en la salonegon, al la katedro kaj konektis ĝin tie al elektro. Sed ve, evidentiĝis, ke tie ekzistas nenia eblo por konekti ĝin al la ekranego super la scenejo. Dum pleniĝis la salono, necesis sekvi kelkajn klarigojn de Katalin por poste aperigi la dosierojn bonorde, ĉion rapide kopii sur USB-ŝlosilon, kaj porti tiun kun la dvd-oj en la kontrolturnon.

Tie supre oni havas belegan vidon super la tutan salonon, troviĝas plena vico da komputilaj ekranoj, du dvd-legiloj, kvar aŭ kvin klavaroj, musoj, grandegaj ŝalttabuloj, kabloj ĉiaj kaj ĉieaj kaj multaj aliaj aferoj, kiujn mi eĉ ne atentis, ĉar mi ja devis kompreni kiel funkcias la komputilo kaj ĉu ĝi enhavas la bonan programon. Dume Katalin komencis la prelegon. Feliĉe la dvd-legilo tuj akceptis la dvd-on kaj la teknikisto startigis la filmon, kelkajn sekundojn poste aŭdiĝis ankaŭ la muziko. Uf! La unua afero sukcesis.

Nun mi havis iom da tempo por plutrakti la komputilaĵojn. Je la fino de la filmeto, iom tro rapide la teknikisto afiŝis la unuan bildon de la prelego, sed mi esperis, ke tio ne tro gravas. Miaj okuloj fikse streĉiĝis sur Katalin, kiun mi povis vidi nur starante; la pinto de mia montrofinĝro tuŝis apenaŭ la klavaron por afiŝi la sekvan bildon – sufiĉe por tuj alklaki ĝin, sed tamen ne tro. Mi provis sekvi la tekston de la prelego, sed foje la teknikistoj babilis tiom laŭte inter si – nederlande kompreneble, ke nur malfacile mi kaptis la vortojn de Katalin. Ankaŭ ŝiajn gestojn mi atentis, kvankam ni ne akordiĝis pri ia speciala – kaj foje ne klaris al mi, ĉu estis gesto por montri ion sur la bildo, aŭ indiko ke mi afiŝu la sekvan.

Problemo okazis, kiam venis la fino de la unua el entute ses dosieroj – dekstra musklako tute ne funkciis, fakte tio afiŝis la antaŭan bildon. Feliĉe la teknikisto vidigis intertempe la kongresan bildon, kaj klarigis al mi kiujn klavojn uzi. Do, fermo de la unua dosiero, malfermo de la dua, lanĉo de la bildaro kaj permutado de la ekranego al tiu komputilo. Iom post iom mi plispertiĝis kaj ne plu bezonis la helpon de la teknikisto kiam alvenis la fino de la dosiero, sed intertempe miaj kolo, ŝultroj kaj dorso doloris. Mi ne aŭdacis sidiĝi, apenaŭ trinki iom da akvo, ĉar mi timis ne vidi la sekvan geston de Katalin aŭ mistrafi ŝian peton – kio ja foje okazis, sed espereble ne tro

ĝenis la ĉeestantojn. Alkutimiĝinte al la teknikaj aferoj mi pli kaj pli bone sekvis la rakonton, atentis la bildojn kaj preskaŭ sentis Vincent van Gogh travivi la tragikajn spertojn dum sia vivo. Mi tute ne estas pentraĵemulo, sed tiel, kiel estis rakontita la afero, ĝi iĝis fakte reala dramo, kaj ne nur mi, sed ankaŭ la ĉirkaŭ 600 aŭskultantoj sube en la salono, haltigis sian spiron kaj atendis la tragikan finon de la vivo de Vincent van Gogh, kiun akompanis sur la ekrano lia lasta artverko.

Post silento, leviĝis ĉiuj en la salono kaj ektondris aplaŭdegado. Verŝajne neniu iam ajn spertis tian kortuŝan, vivan, kaptivan prezenton de pentristo kaj de ties verko. Katalin Kováts brile sukcesis konatigi la vivon de tiu sentema nederlanda pentristo, kiu fine mortigis sin por helpi siajn familianojn.

Se vi ne povis ĉeesti la prelegon, provu almenaŭ trovi la resuman libreton *La vivo de Vincent van Gogh*, kiu vendiĝas kontraŭ 3 eŭroj ĉe la aŭtoro.

Beatrice Allée

Somera karnavalo sabaton en Roterdamo

Samtempe kun la fino de la kongreso okazos somera karnavalo en Roterdamo. Ne estu do surprizita, se vi ekvidas milojn da homoj el dekoj da diversaj mondpartoj kaj kulturoj festantaj ĉirkaŭ la kongresejo kiam vi foriras post la Solena Fermo en sabato, aŭ eĉ antaŭe en la vendreda vespero. Kune festu se vi volas, kaj eble eĉ kaptu la okazon por reklami Esperanton – sed zorgu pri via monujo kiel ĉiam, kaj estu preta devi iom rondiri por atingi la Centran Stacidomon, se vi devas tien iri por forvojaĝi. Al tiuj kiuj povas kaj emas iom pli longe resti... bonan karnavalon!

Pli (mal)multekoste por 2009

La kotizoj de UEA por 2009 estos pli altaj ol en 2008. Por kelkaj landoj ili plialtiĝos eĉ relative multe, pro la evoluo de la kurzo de eŭro. Dum tiu ĉi UK tamen eblas ankoraŭ kotizi por 2009 laŭ la tarifo de 2008. Indas do iri al la giĉeto de la UEA-kasisto por ŝpari! Frua kotizado helpas ankaŭ la administradon en la CO.

Prezento ĉe la infankongreseto

Post plenaj programoj en mardo kaj ĵaŭdo, vendredo estos ankoraŭ alia eventoriĉa tago. Carina, Ĵomart kaj Nataŝa venos por koncerti, eble ankaŭ homoj de la nacia televido, kaj de 14h00 ĝis 15h00 okazos oficiala prezento de la nova libro *Paolo, la lernanto de Leonardo da Vinĉi*, historia romano pri Florenco. La prezento estos en ĉeesto de la nederlanda aŭtoro Hans Ulrich, la tradukistino Benata Hengstmengel-Koopmans, kaj la reviziisto Bert Schumann, ĉefgvidanto de la Infana Kongreseto. Eldonis la libron Petro Chrdle de la eldonejo KAVA-PECH okaze de la ĉi-jara UK kaj IIK en Nederlando. La libro ankaŭ jam dum la tuta kongresa semajno haveblas en la libroservo.

Notu bone!

Novaj programeroj

- **Vikipedio denove.** Pro la grandega interesiĝo montrita, okazos plia kleriga sesio pri Vikipedio, nome vendredon de 16h30 ĝis 18h00 en salono Lapenna. La vikipediistoj rakontos pli pri la vikipedia mondo kaj pri la mirinda vikipedia fotokolekto, kaj respondos al demandoj.
- Kunveno pri **Indiĝenaj Popoloj** vendredon je 15h30 en salono Wensing.
- **Dua ŝanco je Dua Vivo.** Estos dua eblo viziti la tre sukcesintan informkunvenon pri Esperanta agado en la virtuala mondo Dua Vivo. La kunveno okazos vendredon 16h30-18h00 en salono Piron. La gvidantoj estos Anna Löwenstein, Beatrice Allée, kaj per retkonekto el Hispanujo, Rafaelo Markstein.

Kongresa aŭkcio

Se vi jam eklacas pro tuta semajno da kongresumado, vi certe revigliĝos en vendredo je 16h00-17h30 en salono Uitterdijk dum la aŭkcio, kiun ankaŭ ĉi-jare gvidos la pireteknikisto Humphrey Tonkin.

La aŭkcio proponos kelkdekon da libroj k.a. esperantaĵoj, kiujn oni vendos profite al la Volontula Fondaĵo de UEA. Inter ili estas raraĵoj kiel ekz. la pola eldono de la Unua Libro el 1887, la unua originala Esperanta romano *Kastelo de Prelongo* de Vallienne el 1907, kaj la jarkolektoj 1922-1923 de "Literatura Mondo" kunbinditaj. Unu tradicia aŭkciaĵo kompreneble ne mankos: kongresa numero 1 de la venonta UK, t.e. la 94-a UK en Bjalistoko en 2009.

Gazetaraj kontaktoj

(daŭrigo de *Jubileanto* n-ro 2)

La 19-an de julio:

NOVA TV elsendis vespere pri la konferenco pri interlingvistiko en Amsterdamo, intervjuis kelkajn junajn kaj maljunajn esperantistojn. Oni povas spekti la programon per Interreto sub la rubriko *uitzending gemist* (maltrafita elsendo) ĉe www.nederland3.nl/uitzendinggemist/zaterdag.

La 20-an de julio:

Intervjuo kun ĵurnalisto de *De Pers*, senpaga ĵurnalo, kiu aperis la 21-an de julio sub la titolo ke Esperanto estas bonega merkato por serĉi amant(in)on.

La 20-an de julio:

Telefona intervjuo por *Wereldomroep* kun Marc van Oostendorp el la kongresejo.

La 20-an de julio:

En *NOS Jeugdjournaal* (porjunulara televida ĵurnalo) estis programero pri la infana kongreseto kun intervjuo kun kelkaj infanoj kaj dekaĝuloj. Spektebla ankaŭ per *uitzending gemist* ĉe www.nos.nl/jeugdjournaal/voorpagina/index.html.

La 21-an de julio:

Intervjuiĝis David Bisset, sekretario de la Esperanto-Asocio de Skotlando, por populara matena programo de BBC Radio Scotland. El la kongresejo, Stephen Thomson parolis rekte kaj trafte pri nia lingvo al la skotaj aŭskultantoj. La intereso pri Esperanto en Britio nuntempe ekiĝas pro decido de 'Littlewoods', tutlanda vestaĵovendanto, fari televidan reklamon pri sia novaj porvirinaj vestoj tute en Esperanto. Estas tre bonŝance ke tiu reklamo aperis ĝustatempe por vaste atentigi homojn en Skotlando pri nia lingvo kaj nia Kongreso.

La 22-an de julio:

Ĵurnalisto de NOVUM, interreta novaĵagentejo, filmis diversajn homojn kaj eventojn en la kongresejo. Spektebla per Interreto ĉe www.novumnieuws.nl.

La 22-an de julio:

Intervjuo kun Ineke Emmelkamp por Pola Radio pri la ekskursoj dum la kongreso. Elsendo sekvatage en la 23-a de julio.